

Universiteit Leiden

Faculteit der Sociale Wetenschappen

**Regels en richtlijnen van de examencommissie
van de opleidingen
verzorgd door het
Instituut Politieke Wetenschap**

zoals bedoeld in 7.12b lid 3 van de WHW

Vastgesteld op 31 augustus 2022

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid

Deze regels zijn van toepassing op de tentamens en examens van de opleidingen verzorgd door het Instituut Politieke Wetenschap van de Universiteit Leiden, hierna te noemen de opleiding.

Artikel 1.2 Begripsbepaling

- Deeltentamen: een toets die, naast één of meerdere andere deeltentamens of praktische oefeningen, deel uit maakt van een tentamen en bijdraagt aan het eindcijfer van het tentamen. De onderlinge weging is vastgelegd in de OER en de Studiegids.
- Fraude: elk handelen (waaronder begrepen het plegen van plagiaat), dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, wordt als fraude in de zin van artikel 7.12b WHW beschouwd. Hierin is ook begrepen het voornemen dan wel aanzetten tot dit handelen en het nalaten van een handeling.
- OER: de door het faculteitsbestuur vastgestelde Onderwijs- en examenregeling van de opleiding;
- Praktische oefening: een praktische oefening als (onderdeel van) een tentamen of examen als bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder d van de wet, in één van de volgende vormen:
- het maken van een scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag,
 - het maken van een werkstuk of een proefontwerp,
 - het uitvoeren van een onderzoekopdracht,
 - het deelnemen aan veldwerk of een excursie,
 - het doorlopen van een stage, of
 - het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden.
- Surveillant: degene die door of namens het faculteitsbestuur is belast met het feitelijke toezicht, zowel fysiek als online, bijvoorbeeld met proctoring, op de orde tijdens een tentamen.
- Eerste beoordelaar: de examinerator die (als eerste) de scriptie/het eindwerkstuk/het afstudeerverslag begeleidt, leest en beoordeelt.
- Tweede beoordelaar: de examinerator die (als tweede) de scriptie/het eindwerkstuk/het afstudeerverslag leest en beoordeelt.
- Derde beoordelaar: door de examencommissie aangewezen derde examinerator in geval eerste en tweede beoordelaar niet tot één oordeel over de scriptie/het eindwerkstuk/het afstudeerverslag kunnen komen.
- Wet: Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek WHW.
- Werkdag: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van erkende feestdagen.
- Student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Leiden voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding.
- Examinandus: degene die zich onderwerpt aan een tentamen of examen.

Voor het overige hebben de begrippen de betekenis die de WHW of de OER daaraan verbindt.

Hoofdstuk 2 Samenstelling, taken en werkwijze van de examencommissie

Artikel 2.1 Benoeming van de voorzitter en secretaris

2.1.1 De commissie kiest uit haar midden een voorzitter; deze is belast met de dagelijkse zaken van de commissie. De voorzitter kan de dagelijkse zaken met betrekking tot een individuele opleiding delegeren aan daartoe door de commissie aangewezen leden.

2.1.2 De examencommissie heeft een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter.

2.1.3 De examencommissie wordt in haar dagelijkse taken ondersteund door een ambtelijk secretaris. Alle correspondentie met de examencommissie verloopt via haar secretaris.

2.1.4 De examencommissie heeft een of meerdere externe leden. De externe leden brengen twee maal per academisch jaar verslag uit over hun werkzaamheden aan de voorzitter van de commissie.

Artikel 2.2 Taken en bevoegdheden van de examencommissie

2.2.1 De examencommissie is het orgaan dat de opdracht heeft op objectieve en deskundige wijze vast te stellen of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.

2.2.2 Onverminderd de wet en de daarop gebaseerde regelgeving heeft de examencommissie voorts in ieder geval tot taak:

- a. het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens;
- b. het dragen van de verantwoordelijkheid voor het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom tentamens en examens;
- c. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen (onder meer de zakslaagregeling);
- d. het verlenen van toestemming aan een student om een door die student samengesteld programma als bedoeld in artikel 7.3d van de wet te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad, waarbij de examencommissie tevens aangeeft tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren voor de toepassing van deze wet;
- e. het verlenen van vrijstelling voor het afleggen van één of meer tentamens op een van de gronden die zijn vermeld in de onderwijs- en examenregeling;
- f. het in voorkomende gevallen beperken van de in de onderwijs- en examenregeling bepaalde geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens;
- g. het in bijzondere gevallen bepalen of een tentamen mondeling, schriftelijk of op een andere wijze wordt afgelegd, in afwijking van hetgeen daarover in de onderwijs- en examenregeling is geregeld;
- h. het in bijzondere gevallen bepalen of een tentamen in openbaarheid wordt afgenomen, in afwijking van hetgeen daarover in de onderwijs- en examenregeling is geregeld;
- i. het al dan niet onder oplegging van vervangende eisen verlenen van vrijstelling van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen;
- j. het goedkeuren in individuele gevallen van de keuze van onderwijseenheden die tot de opleiding behoren;
- k. het op verzoek van de student en met inachtneming van het ter zake bepaalde in de onderwijs- en examenregeling verlenen van toegang het afleggen van een of meer onderdelen van het afsluitend examen voordat de student het propedeutisch examen van de desbetreffende opleiding met goed gevolg heeft afgelegd;
- l. het vaststellen, voor zover het faculteitsbestuur dat heeft bepaald als voorwaarde voor het afleggen van examens of onderdelen daarvan, dat het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van het onderwijs door degene aan wie vrijstelling is verleend van de vooropleidingseis als bedoeld in artikel 7.24 van de wet op grond van het bezit van een buiten Nederland afgegeven diploma, dan wel in geval vrijstelling is verleend van de toegangseis voor de postpropedeutische fase van de opleiding;
- m. het namens het faculteitsbestuur uitbrengen van het (bindend) studieadvies als bedoeld in artikel 7.8b van de wet én de Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden;
- n. het uitreiken van een getuigschrift en een supplement uitgereikt als bedoeld in artikel 7.11, vierde lid,

- van de wet ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd;
- o. het afgeven van een verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door betrokkene met goed gevolg zijn afgelegd in geval een student meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd doch aan wie geen getuigschrift als bedoeld onder n. kan worden uitgereikt;
- p. het nemen van maatregelen en het opleggen van sancties indien een student of extraneus fraudeert.

Artikel 2.3 Werkwijze

2.3.1 De examencommissie beslist bij gewone meerderheid van stemmen. Bij staking der stemmen geeft het oordeel van de voorzitter de doorslag.

2.3.2 De examencommissie kan haar leden dan wel anderen die daarvoor gezien hun functie in aanmerking komen, schriftelijk mandateren tot het nemen van bepaalde besluiten. De commissie kan de gemandateerde instructies geven ter zake van de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheid.

2.3.3 De gemandateerde neemt besluiten op basis van de OER, de onderhavige Regels en Richtlijnen en eerder gevormd beleid. De gemandateerde personen dan wel instanties leggen verantwoording af over hun handelen. Er wordt vastgelegd hoe deze verantwoording plaatsvindt. Bij afwijkingen van eerder gevormd beleid beslist de gehele examencommissie.

2.3.4 De examencommissie heeft in ieder geval het volgende vastgelegd:

- a. de samenstelling van de examencommissie;
- b. de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, overige leden en ambtelijk secretaris;
- c. taken die gemandateerd worden én aan welke functionaris die taken gemandateerd worden, inclusief wijze van verantwoording over besluitvorming;
- d. vergaderfrequentie, openbaarheid en geheimhouding;
- e. wijze van verslaglegging en archivering van vergaderingen en besluiten;
- f. interne werkwijze ten aanzien van:
 - aanwijzing examinatoren;
 - borging kwaliteit van tentamens;
 - aanvragen vrijstelling;
 - fraude;
 - BSA.
- g. registratie van de handtekeningen van de leden.

2.3.5 De commissie en de examinatoren nemen bij het nemen van hun beslissingen het volgende in overweging:

- een positieve uitslag van het examen moet voldoende garantie zijn dat de geëxamineerde de beoogde eindkwalificaties heeft verworven;
- beslissingen moeten met de grootst mogelijke objectiviteit worden genomen;
- onnodige studievertraging dient zoveel mogelijk te worden voorkomen;
- tentamens dienen mede om de examinandus inzicht te geven in zijn of haar capaciteiten en beperkingen.

Hoofdstuk 3 Aanwijzing examinatoren

3.1.1 Voor de aanvang van elk studiejaar en verder zo vaak als dat noodzakelijk is wijst de examencommissie voor het afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan examinatoren aan en maakt dit schriftelijk aan de examinatoren bekend.

3.1.2 Een examiner beschikt over vakdeskundigheid en toetsdeskundigheid overeenkomstig de normen voor kwaliteitsborging genoemd in artikel 4.2.

3.1.3 De examencommissie kan meer dan één examiner voor een tentamen aanwijzen.

3.1.4 De examencommissie kan externe examinatoren aanwijzen. Zij vergewist zich ervan dat deze examinatoren voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. De externe examinatoren ontvangen een aanstellingsbrief van de examencommissie waarin vermeld staat dat zij zijn aangewezen als externe examiner en voor het afnemen van welk tentamen zij aangewezen zijn.

- 3.1.5 De examencommissie maakt de aangewezen examinatoren bekend aan de studenten en betrokken medewerkers. De bekendmaking gebeurt door publicatie op de website van de desbetreffende opleiding.
- 3.1.6 De examencommissie kan de aanwijzing om gewichtige redenen ongedaan maken.
- 3.1.7 De examinatoren verstrekken de examencommissie de gevraagde inlichtingen.

Hoofdstuk 4 Toetsen

Artikel 4.1 Vorm van de tentamens

- 4.1.1 De vorm van de tentamens is vastgelegd in de OER en de Studiegids. Een tentamen kan uit open vragen (c.q. essayvragen) of meerkeuzevragen bestaan. Bij het vaststellen van de vorm van de tentamenvragen is het toetsplan van de opleiding leidend.
- 4.1.2 In bijzondere gevallen kan de examencommissie in overleg met de examinator besluiten dat het tentamen in een andere vorm dan aangegeven zal plaatsvinden. De examinator maakt ten minste 25 werkdagen voor het afnemen van het tentamen namens de examencommissie bekend op welke wijze dit zal worden afgenomen, tenzij als gevolg van overmacht de datum niet eerder dan 5 dagen vooraf kan worden meegedeeld.
- 4.1.3 De examencommissie kan op gemotiveerd verzoek van de student toestaan dat een tentamen op andere wijze wordt afgelegd dan in de OER en de Studiegids is vastgelegd. De examencommissie beslist na overleg met de examinator, binnen tien werkdagen na ontvangst van het verzoek.

Artikel 4.2 Kwaliteitsborging van tentamens

- 4.2.1 Elk tentamen omvat een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.
- 4.2.2 De vragen en opgaven van een tentamen zijn duidelijk en ondubbelzinnig en bevatten voldoende aanwijzingen voor de vereiste detaillering van de antwoorden.
- 4.2.3 Het tentamen is geschikt en dient uitsluitend om te onderzoeken of de student de kwaliteiten heeft verworven die tevoren als doel van de betrokken onderwijseenheid zijn vastgesteld en die zijn vastgelegd in de Studiegids.
- 4.2.4 Het tentamen is zo specifiek dat alleen de studenten die de stof voldoende beheersen de vragen goed kunnen beantwoorden. Het tentamen is afgestemd op het niveau van de onderwijseenheid.
- 4.2.5 De vragen en opgaven van het tentamen zijn zo evenwichtig mogelijk gespreid over de examenstof.
- 4.2.6 De vragen en opgaven van het tentamen hebben uitsluitend betrekking op de tevoren bekend gemaakte examenstof. Voor studenten is het vooraf duidelijk hoe en waarop zij beoordeeld worden.
- 4.2.7 De vragen en opgaven van een tentamen worden door tenminste twee examinatoren beoordeeld. (vier-ogenprincipe).
- 4.2.8 De duur van elk tentamen is zodanig dat de student redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden en/of de opgaven te maken.
- 4.2.9 De beoordeling van schriftelijke toetsen geschiedt aan de hand van te voren schriftelijk vastgestelde normen.
- 4.2.10 De werkwijze rond de kwaliteitsborging van tentamens is vastgelegd door de examencommissie.
- 4.2.11 De examencommissie beoordeelt steekproefsgewijs de validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid van de tentamens. Het resultaat van de beoordeling wordt besproken met de betrokken examinator of examinatoren.
- 4.2.12 Daarnaast kan de examencommissie een onderzoek instellen naar de validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid van het tentamen wanneer evaluaties of resultaten hiertoe aanleiding geven.
- 4.2.13 Bij de in 4.2.11 en 4.2.12 bedoelde beoordeling kan de examencommissie zich laten bijstaan door deskundigen.

Artikel 4.3 Toegangseisen voor tentamens en praktische oefeningen

- 4.3.1 De faculteit vergewist zich ervan dat is voldaan aan de voorwaarden voor toelating tot het tentamen die in de OER zijn vastgelegd dan wel voortvloeien uit de wet of een universitaire regeling.

4.3.2 Gedurende de bachelor en master opleiding heeft een student eenmaal de gelegenheid een tentamen dat met goed gevolg is afgelegd, opnieuw af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel 4.1.1 van de OER en behoudens de bevoegdheid van de examencommissie hiervan - in uitzonderlijke, individuele gevallen op verzoek van de student - af te wijken. Hiervoor geldt dat een voldoende resultaat alleen opnieuw kan worden afgelegd in hetzelfde studiejaar waarin dit resultaat is behaald. Bij deze eenmalige herkansing geldt het hoogst behaalde resultaat. De optie om één keer een behaald tentamen te mogen herkansen geldt niet in de volgende gevallen: bij een mondeling tentamen, een praktische oefening, een minor of onderdelen daarvan (volgens het erkende minoraanbod zoals opgenomen in de Studiegids), en een met goed gevolg afgelegd tentamen bij een andere instelling dan de Universiteit Leiden.

4.3.3 Voor studieonderdelen die uit meerdere deelcomponenten bestaan waarvan de respectievelijke resultaten tezamen het eindcijfer bepalen, mogen studenten een tentamen herkansen zolang zij de onderwijseenheid niet hebben behaald, ongeacht het cijfer van het tentamen.

4.3.4 Een verzoek als bedoeld in artikel 4.2.2 van de OER wordt alleen behandeld indien het vergezeld gaat van een studieplan en een overzicht van door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten waaraan de student heeft deelgenomen en/of voornemens is deel te nemen.

4.3.5 De opleiding kent voorwaarden voor deelname aan hertentamens. Deze zijn beschreven in de Studiegids. Bij deelname aan een hertentamen geldt het laatst behaalde resultaat.

4.3.6 De opleiding kent voorwaarden voor deelname aan en/of de beoordeling van onderzoekstages. Deze zijn beschreven in de Studiegids.

4.3.7 De commissie kan een student op zijn/haar verzoek toegang verlenen tot het afleggen van een of meer onderdelen van het derde jaar van het bachelorexamen voordat hij/zij de propedeutische fase van de opleiding met goed gevolg heeft afgerond.

4.3.8 Een verzoek als bedoeld in 4.3.7 wordt alleen behandeld indien het vergezeld gaat van een studieplan waaruit blijkt welke tentamens de student voornemens is af te leggen en aan welke voor de opleiding relevante extracurriculaire activiteiten en door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten de student voornemens is deel te nemen.

Artikel 4.4 Data van de tentamens

4.4.1 Voor zover die niet in de OER en de Studiegids zijn vastgelegd, worden de data waarop tentamens schriftelijk worden afgenomen uiterlijk een maand voor de aanvang van het studiejaar namens de examencommissie vastgesteld en bekendgemaakt, tenzij als gevolg van overmacht de datum niet eerder dan 5 dagen vooraf kan worden meegedeeld.

4.4.2 Van het bepaalde in het 4.4.1 kan worden afgeweken in geval van overmacht, na ontvangen advies van de opleidingscommissie en indien belangen van de studenten daardoor redelijkerwijze niet worden geschaad.

4.4.3 De data voor mondelinge tentamens worden vastgesteld door de examinator, indien mogelijk in goed overleg met de student.

4.4.4 Het bepaalde in 4.4.3 is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op toetsingen die anders dan schriftelijk of mondeling plaats vinden.

Artikel 4.5 Aanmelding en terugtrekking tentamens

4.5.1 Een tentamen kan niet worden afgelegd of het resultaat daarvan beoordeeld dan nadat de student zich voor deelname heeft aangemeld op een wijze die is vastgesteld en bekendgemaakt door het faculteitsbestuur.

4.5.2 In bijzondere gevallen kan de examencommissie toestaan dat wordt afgeweken van wat op grond van 4.5.1 is bepaald aangaande de uiterste datum en de wijze van aanmelding.

4.5.3 Gedurende de periode waarin aanmelding voor een tentamen mogelijk is, is terugtrekking op dezelfde wijze toegestaan.

4.5.4 Alleen in geval van overmacht, ter beoordeling en vaststelling door de examencommissie, is terugtrekking mogelijk tussen het moment van verstrijken van de aanmeldingstermijn en het begin van het tentamen.

Artikel 4.6 Het afnemen van de tentamens en de orde tijdens een tentamen

4.6.1 Het faculteitsbestuur draagt er zorg voor dat ten behoeve van de schriftelijke tentaminering zo nodig surveillanten worden aangewezen die erop toezien dat het tentamen in goede orde verloopt.

4.6.2 Ten minste één van de krachtens art. 2.4.1 voor de betreffende onderwijseenheid aangewezen examinatoren is aanwezig tijdens het tentamen. De commissie kan vervanging door een andere ter zake deskundige examinerator toestaan.

4.6.3 De examinerator draagt zorg voor de aanwezigheid van een ter zake deskundige examinerator bij het voorzieningententamen.

4.6.4 De student dient zich op verzoek van of vanwege de examinerator deugdelijk te legitimeren met zijn of haar collegekaart en wettig legitimatiebewijs.

4.6.5 Studenten worden tot uiterlijk 45 minuten na de vastgestelde aanvangstijd toegelaten tot de ruimte waarin het tentamen wordt afgenomen en kunnen niet eerder dan een uur voor het vastgestelde eindtijdstip van het tentamen het afleggen daarvan beëindigen, tenzij de examinerator daarvoor toestemming geeft.

4.6.6 Indien een tentamen online of digitaal wordt afgenomen en er sprake is van een (technische) storing waardoor het tentamen geen verdere doorgang kan vinden, zal de examencommissie beslissen of en wanneer er een nieuw tentamen wordt ingepland.

4.6.7 Communicatieapparatuur, waaronder mobiele telefoons, smart watches, smart phones dient gedurende het afnemen van het tentamen te zijn uitgeschakeld. Andere elektronische apparatuur mag niet worden gebruikt dan met toestemming van de examinerator.

4.6.8 [Dit artikel is per 21 maart 2022 vervallen]

4.6.9 De student is verplicht de aanwijzingen van de examencommissie dan wel de examinerator die voor de aanvang van het tentamen zijn gepubliceerd, alsmede aanwijzingen die tijdens en onmiddellijk na afloop van het tentamen worden gegeven, op te volgen.

4.6.10 Indien een student de orde verstoort, krijgt hij een waarschuwing. Indien de student de orde blijft verstoren, kan de examinerator of surveillant de student verzoeken de zaal te verlaten. De examinerator maakt dan een proces verbaal op. De examinerator vertelt de betrokken student dat geen beoordeling van het tentamen plaatsvindt tot de examencommissie een uitspraak heeft gedaan.

4.6.11 De examinerator stelt de examencommissie onverwijld schriftelijk in kennis van een maatregel genomen op grond van het bepaalde in 4.6.10.

Artikel 4.7 Mondelinge tentamens

4.7.1 Een mondeling tentamen wordt bij voorkeur door twee docenten, waarvan minimaal één bevoegde examinerator, afgenomen. Is dat het geval, dan maakt een van de twee docenten tijdens het tentamen daarvan korte notities, dat wil zeggen dat puntsgewijs wordt vermeld welke onderwerpen aan de orde komen, waarbij wordt aangegeven of de student deze onderwerpen voldoende beheerst. Is bij het mondelinge tentamen slechts één bevoegde examinerator aanwezig, dan worden zowel notities als een geluidsopname gemaakt.

4.7.2 De examencommissie kan besluiten dat een bepaald mondeling tentamen door meer personen tezamen zal worden afgelegd indien de te examineren personen daarmee instemmen.

Article 4.7a Aanvullende cijfervereisten

Waar het eindoordeel van een tentamen is gebaseerd op het totaal van deelcijfers, dient elk afzonderlijk deelcijfer dat voor 50% of meer bijdraagt aan de uitslag van het tentamen, ten minste een 5,0 (onafgerond) te zijn.

Artikel 4.8 Inleverdata en herkansing schriftelijk werk

4.8.1 Voor schriftelijke werkstukken en opdrachten die gezamenlijk en/of door middel van weging één uitslag van een onderwijseenheid bepalen, en waarbij elk individueel werkstuk of opdracht die uitslag voor minder dan 50% bepaalt, geldt dat deze werkstukken of opdrachten niet worden herkanst, tenzij de cursusbeschrijving van de betreffende onderwijseenheid of de examinerator bij aanvang van het betreffende onderwijs schriftelijk en/of via Brightspace anders aangeeft.

4.8.2 Voor een schriftelijk werkstuk dat de uitslag van een onderwijseenheid voor 50% of meer bepaalt, geldt dat de mogelijkheid tot het inleveren van een tweede, verbeterde versie alleen openstaat indien een

volledige, volwaardige eerste versie is ingeleverd voor de daartoe gestelde inleverdatum, en indien voor deze eerste versie een onvoldoende is behaald.

4.8.3 De examinatoren maken de inleverdata van alle werkstukken en opdrachten (met inbegrip van evt. eerste en tweede inleverdatum als bedoeld in art. 4.8.2) bij het begin van de onderwijsseenheid bekend in de cursusbeschrijving en/of op Brightspace, of uiterlijk bij de besprekingsbijeenkomst van de onderwijsseenheid.

Artikel 4.8a Beoordeling scripties

4.8a.1 De examencommissie stelt de criteria vast voor de beoordeling van scripties (c.q. theses (MSc) en de afsluitende scripties van het bachelor project), de procedure voor de aanwijzing van een eerste en tweede beoordelaar, het beoordelingsformulier en de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de eerste en de tweede beoordelaar. Het eindwerkstuk wordt steeds door twee examinatoren onafhankelijk beoordeeld, waarbij de eindbeoordeling in overleg wordt vastgesteld. Indien de eerste en tweede beoordelaar niet tot overeenstemming kunnen komen, dan wijst de examencommissie een derde examinerator als derde beoordelaar aan. Een derde beoordelaar wordt nooit toegewezen op verzoek van een student.

4.8a.2 Van werkstukken, presentaties, onderzoek, verslagen of andere onderwijsprestaties die in groepsverband worden verricht, vindt een beoordeling plaats op grond van de individuele bijdrage.

Artikel 4.9 Geldigheidsduur van tentamens

De geldigheidsduur van de uitslagen van met goed gevolg afgelegde tentamens en van verkregen vrijstellingen wordt door de examencommissie gecontroleerd. De geldigheidsduur van de uitslag van een met goed gevolg afgelegd tentamen en verkregen vrijstelling die in de OER is vastgelegd kan alleen worden beperkt indien de getentamineerde of vrijgestelde kennis, inzicht en/of vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn. Indien de student een financiële tegemoetkoming ontvangt uit het profileringsfonds in verband met individuele, bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 7.51 lid 2 van de wet kan de examencommissie de geldigheidsduur in individuele gevallen verlengen voor de duur van de financiële tegemoetkoming.

Artikel 4.10 Inzage en nabespreking

4.10.1 Gedurende de in de OER genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden. De vragen en opgaven kunnen éénmaal worden ingezien. De nabespreking en inzage van het tentamen geschiedt vanwege de Examencommissie op een door de examinerator te bepalen plaats en tijdstip.

4.10.2 Het is studenten niet toegestaan op welke wijze dan ook tentamenvragen en opgaven of beoordelingsleutels mee te nemen, te kopiëren, te verspreiden of te publiceren.

Artikel 4.11 Vrijstelling van het afleggen van tentamens en van deelname aan praktische oefeningen

4.11.1 Een verzoek om vrijstelling van het afleggen van een of meer tentamens dan wel van de verplichting tot deelneming aan een of meer praktische oefeningen als bedoeld in de OER wordt door de student schriftelijk en met redenen omkleed ingediend bij de examencommissie via een verzoekschrift in uSis.

4.11.2 De examencommissie beslist gemotiveerd binnen twintig werkdagen na de indiening van het verzoek. Indien de examencommissie overweegt het verzoek niet in te willigen kan de student gehoord worden.

Artikel 4.12 Bewaartermijnen

4.12.1 Tentamenopgaven en antwoordmodellen worden gedurende een termijn van ten minste zeven jaar bewaard. Door examinandi gemaakt werk wordt ten minste twee jaar bewaard.

4.12.2 Het eindwerkstuk van een student wordt, inclusief beoordelingsformulier, gedurende een termijn van tenminste zeven jaar bewaard.

4.12.3 De besluiten van de examencommissie worden deugdelijk geregistreerd. Tot de geregistreerde gegevens hebben uitsluitend diegenen toegang aan wie daarvoor toestemming is verleend door de examencommissie.

Hoofdstuk 5 Examens en getuigschriften

Artikel 5.1 Het afleggen van het examen

Overeenkomstig artikel 4.10.2 van de OER kan de examencommissie bepalen dat het examen tevens omvat een door haar zelf te verrichten onderzoek als bedoeld in 4.2.1.

Artikel 5.2 Compensatie

N.v.t.

Artikel 5.3 Goedkeuring van examenprogramma's

N.v.t.

Artikel 5.4 Getuigschrift en diplomasupplement

5.4.1 Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie, nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte is voldaan, een getuigschrift uitgereikt. Op dit getuigschrift worden de gegevens vermeld als omschreven in artikel 7.11, tweede lid, van de wet.

5.4.2 Het getuigschrift wordt opgesteld in het Nederlands of het Engels en in het Latijn. Het getuigschrift wordt namens de examencommissie ondertekend met een zogenaamde natte handtekening door de tenminste één van de leden van de commissie.¹

5.4.3 De examencommissie voegt aan een getuigschrift van het met goed gevolgd afgelegde afsluitend examen een diplomasupplement toe. Per getuigschrift wordt één supplement toegevoegd. Het supplement heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het Leids diplomasupplement voldoet aan het Europese overeengekomen standaardformaat. De laatste pagina van het diplomasupplement wordt namens de examencommissie ondertekend met een zogenaamde natte handtekening door tenminste één van de leden van de examencommissie. Daarnaast kan de examencommissie ervoor kiezen elke pagina van het diplomasupplement te paraferen.

5.4.4 Degene die één of meer tentamens met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in 5.4.1 kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamen(s) zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd.

Artikel 5.5 Examenjudicium

5.5.1 De examencommissie kan aan de uitslag van het examen een eindoordeel verbinden over de verrichtingen van de geëxamineerde. Dit oordeel is gebaseerd op het gemiddelde van de cijfers die zijn behaald voor de tot het examen behorende onderwijseenheden gewogen naar studielast.

5.5.2 De examencommissie verleent het predicaat „cum laude” dan wel „summa cum laude” in overeenstemming met hetgeen daaromtrent in de OER is bepaald.

Artikel 5.6 Bewaartermijnen

De uitslagen van examens zijn openbaar. De examenregisters waarin de uitslagen van de examens zijn vermeld worden voor altijd bewaard.

Artikel 5.7 Uitsluiting van de opleiding of bepaalde onderdelen daarvan

5.7.1 Als een student, in overeenstemming met artikel 7.42a van de wet, door zijn gedragingen of uitlatingen blijkt gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meer beroepen waartoe de door hem/haar gevolgde opleiding de student opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening, dan brengt de examencommissie desgevraagd advies uit aan het College van Bestuur omtrent de weigering dan wel het beëindigen van de inschrijving van de betrokken student voor de opleiding.

5.7.2 Indien de student, bedoeld in artikel 5.7.1, is ingeschreven voor een andere opleiding en daarbinnen het onderwijs volgt van een afstudeerrichting die overeenkomt met of gelet op de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening verwant is aan de opleiding waarvoor de inschrijving met toepassing van artikel

¹ Een „natte handtekening” is een handtekening met lichtvaste inkt.

7.42a, eerste lid, van de wet is beëindigd, dan brengt de examencommissie desgevraagd advies uit aan het College van Bestuur of het de student kan worden toegestaan die afstudeerrichting of andere onderdelen van die opleiding te volgen.

5.7.3 De examencommissie brengt een advies als bedoeld in 5.7.1 of 5.7.2 uit binnen tien werkdagen nadat daarom door het College van Bestuur is verzocht.

Hoofdstuk 6 Fraude, onregelmatigheid en plagiaat

Artikel 6.1 Fraude

Onder Fraude wordt verstaan

- het ongeoorloofd raadplegen van smartphones, smartwatches of andere apparatuur tijdens het tentamen
- het afkijken bij andere studenten
- het gebruik van spiekbriefjes
- het aanpassen van het ingeleverde tentamen bij de inzage
- het tonen van een vals bewijs van inschrijving
- ander gedrag dat de examencommissie op grond van de binnen de faculteit c.q. opleiding vastgestelde en gecommuniceerde regels als fraude aanmerkt
- plagiëren zijnde het handelen in strijd met de Gedragscode plagiaat Universiteit Leiden (bijlage)

Artikel 6.2 Meegebrachte teksten

6.2.1 Wanneer een student bij het afleggen van een tentamen gebruik mag maken van een meegebrachte tekst mag deze tekst geen aantekeningen bevatten.

Artikel 6.3 Door de examiner te treffen maatregelen bij onregelmatigheid of fraude

6.3.1 In geval van constatering of van een ernstig vermoeden van een onregelmatigheid of fraude tijdens het tentamen deelt de examiner dit onmiddellijk mee aan de student. De student kan het tentamen afmaken. De examiner en bij voorkeur de student vullen na afloop van het tentamen het formulier proces verbaal in, of doen op andere wijze schriftelijk verslag van de vermoede onregelmatigheid of fraude. Het ingevulde proces verbaal c.q. schriftelijk verslag wordt direct ter kennis van de examencommissie gebracht. De student ontvangt een afschrift. De examiner kan voorwerpen die de student bij zich heeft en die van belang kunnen zijn voor de beoordeling van de onregelmatigheid of fraude onder zich nemen.

6.3.2 Een student is verplicht voorwerpen die hij/zij bij zich heeft en die van belang kunnen zijn voor de beoordeling van een onregelmatigheid of fraude, op verzoek van de examiner ten behoeve van die beoordeling aan de examiner af te staan. De ingenomen voorwerpen worden binnen een redelijke termijn na afloop van het tentamen aan de student teruggegeven.

6.3.3 De examiner stelt aan de examencommissie de voorwerpen ter beschikking die hij/zij heeft ingenomen. Hij/zij kan in geval van aantekeningen in een wetboek of andere tekstenbundel, het voorhanden hebben van hulpmiddelen die de examiner niet had toegestaan (bijvoorbeeld een boek), en dergelijke, in plaats van de ingenomen voorwerpen fotokopieën daarvan aan de examencommissie ter beschikking stellen. De examiner kan in alle gevallen in plaats van ingenomen voorwerpen of de bedoelde fotokopieën aan de examencommissie een door twee examinatoren/surveillanten ondertekend proces-verbaal van de geconstateerde onregelmatigheid of fraude ter hand stellen.

6.3.4 De surveillant die een onregelmatigheid, fraude of verstoring van de orde tijdens het tentamen constateert, meldt dit terstond bij de examiner .

6.3.5 Op het proces-verbaal c.q. schriftelijk verslag wordt de naam van de student, studentnummer en de aard van de onregelmatigheid beschreven. Bij voorkeur tekent de student voor 'gezien' bij de beschrijving van de onregelmatigheid.

Artikel 6.4 Door de examencommissie te treffen sancties bij onregelmatigheid of fraude

6.4.1 In geval van constatering of van een ernstig vermoeden van een onregelmatigheid of fraude bij een tentamen of praktische oefening kan de examencommissie de examiner, de student, surveillanten en anderen horen.

6.4.2 De examencommissie besluit op basis van het proces verbaal en het gehoorde of een sanctie aan de orde is en, zo ja, welke de passende sanctie is. De beoordeling van het tentamen als bedoeld in 6.3.1, volgt pas na een besluit van de examencommissie, waarin deze het tentamen vrijgeeft voor beoordeling.

6.4.3 De sancties die de examencommissie kan opleggen zijn:

- a. het ongeldig verklaren van de uitslag van het tentamen;
- b. het uitsluiten van het deelnemen aan het tentamen ten aanzien waarvan de onregelmatigheid of fraude is geconstateerd voor de duur van ten hoogste één jaar;
- c. het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer andere tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar;
- d. het uitsluiten van het deelnemen aan tentamens en examen van één of meer door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar;
- e. tentamens die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of een andere instelling van hoger onderwijs met goed gevolg zijn afgelegd, waaronder mede worden begrepen werkstukken, papers en scripties, kunnen op generlei wijze deel uitmaken van het examen van de opleiding;
- f. bij de vaststelling van een sanctie kan de omstandigheid van eerder door de student gepleegde fraude mede in aanmerking worden genomen.

6.4.4 Bij ernstige fraude kan, op voorstel van de examencommissie, het College van Bestuur de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief beëindigen, gelet op artikel 7.42, derde lid van de wet.

Artikel 6.5 Te treffen maatregelen naar aanleiding van plagiaat

6.5.1 Indien de examiner plagiaat constateert in een werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht deelt hij/zij dat zo spoedig mogelijk mee aan de voorzitter van examencommissie door bij voorkeur een ingevuld plagiaatformulier toe te sturen.

6.5.2 De examiner stelt het desbetreffende werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht ter beschikking van de examencommissie.

6.5.3 In geval van verdenking van plagiaat kan de examencommissie de examiner, de docent, de student en anderen horen.

6.5.4 Als ordemaatregel kan de examencommissie besluiten:

- a. een officiële waarschuwing te geven en op te nemen in het studentdossier;
- b. het ongeldig verklaren van een werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht;
- c. van de betrokken student gedurende ten hoogste één jaar geen werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht als ten aanzien waarvan plagiaat is geconstateerd te accepteren, met inbegrip van werkstukken enz. die met goed gevolg aan een andere faculteit of andere instelling van hoger onderwijs zijn afgerond, en de betrokkene uit te sluiten van deelneming aan de voorbereiding of uitvoering van dergelijke werkstukken, papers, scripties of onderzoeksopdrachten;
- d. en/of het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar, en/of het uitsluiten van het deelnemen aan tentamens en examen van één of meer door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar. Tentamens die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of een andere instelling van hoger onderwijs met goed gevolg zijn afgelegd kunnen op generlei wijze deel uitmaken van het examen van de opleiding.
- e. Bij ernstige fraude kan het College van Bestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief beëindigen, gelet op artikel 7.42, derde lid van de wet.

Artikel 6.6 Onregelmatigheden

De examencommissie kan in geval van gegronde vermoedens van onregelmatigheden i.c. fraude voorafgaand aan dan wel tijdens een tentamen, zonder dat vastgesteld kan worden welke individuele studenten het betreft, het desbetreffende tentamen voor allen ongeldig verklaren. Het tentamen moet in een dergelijk geval

opnieuw worden afgenomen. De examencommissie stelt dan op de kortst mogelijke termijn een nieuwe tentamendatum vast. Onder onregelmatigheden kan in dit verband tevens worden verstaan een technisch gebrek, onder meer in geval van digitale toetsing, op grond waarvan de examencommissie het tentamen voor allen ongeldig kan verklaren.

Hoofdstuk 7 Het bindend studieadvies

Artikel 7.1 Dossiervorming

7.1.1 De examencommissie houdt van iedere student die is ingeschreven voor de bacheloropleiding en op grond van de Regeling bindend studieadvies Universiteit Leiden in aanmerking komt een BSA-dossier bij.

7.1.2 In het dossier wordt een aanduiding van de persoonlijke omstandigheden van de student als bedoeld in artikel 7.8b, derde lid, van de wet opgenomen, alsmede indien van toepassing het aan de persoonlijke omstandigheden aangepaste studieplan dat de student in overleg met de studieadviseur heeft vastgelegd.

7.1.3 Elke student heeft het recht zijn dossier, bedoeld onder 7.1.1, in te zien en daaraan desgewenst zijn bezwaren tegen de inhoud van hetgeen daarin is opgenomen, toe te voegen.

Artikel 7.2 Het advies

De examencommissie brengt het advies namens het bestuur van de faculteit uit met inachtneming van hetgeen daaromtrent is bepaald in de Regeling bindend studieadvies Universiteit Leiden².

Hoofdstuk 8 Klachten en beroepen

Artikel 8.1 Indiening

8.1.1 Een student dient een klacht of een administratief beroep als bedoeld in artikel 7.61, eerste lid, van de wet, in vanwege een genomen beslissing van de examencommissie of van een of meer van de door haar aangewezen examinatoren in bij het College van Beroep voor de examens.

8.1.2 De termijn voor het schriftelijk indienen van een administratief beroep als bedoeld in 8.1.1 bedraagt zes weken na de schriftelijke bekendmaking van het besluit waartegen het administratief beroep zich richt.

Artikel 8.2 Behandeling van klachten

Klachten worden behandeld conform de bestaande procedures zoals opgenomen in de Regeling ombudsfunctionaris, de Regeling overige klachten, het Reglement van orde van het College van Beroep voor de examens en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 8.3 Behandeling van beroepen

Administratieve beroepen worden behandeld conform de bestaande procedures. Deze zijn opgenomen in het Reglement van orde van het College van Beroep voor de examens en het Studentenstatuut.

Hoofdstuk 9 Jaarlijkse verslaggeving

Artikel 9.1 Verslaggeving

9.1.1 De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. De examencommissie verstrekt het verslag aan het faculteitsbestuur.

9.1.2 Het verslag voldoet aan de door het College van Bestuur vastgestelde eisen, en omvat in elk geval de voornaamste besluiten van de examencommissie alsmede een beschrijving van de wijze waarop de examencommissie haar taak ten aanzien van de kwaliteitsborging van tentamens als bedoeld in artikel 4.2 heeft vervuld.

Hoofdstuk 10 Slotbepalingen

Artikel 10.1 Termijnen

Alle in deze regels en richtlijnen genoemde termijnen betreffen dagen c.q. werkdagen in het academische jaar,

2. <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/onderwijs-onderzoek/regeling-bindend-studieadvies.html>

exclusief erkende feestdagen.

Artikel 10.2 Bijzondere omstandigheden

10.2.1 In gevallen waarin deze regels en richtlijnen niet voorzien beslist de examencommissie.

10.2.2 Indien in bijzondere gevallen onverkorte toepassing van hetgeen in deze regels en richtlijnen is bepaald tot evidente onbillijkheid leidt, is de examencommissie bevoegd anders te besluiten.

Artikel 10.3 Wijzigingen

10.3.1 Bij wijzigingen in deze regels en richtlijnen die betrekking hebben op het lopende studiejaar, dan wel gewichtige gevolgen hebben voor degenen die daarvoor al voor de opleiding waren ingeschreven, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat de belangen van de betrokken studenten worden geschaad.

Artikel 10.4 Inwerkingtreding

Deze regels en richtlijnen treden in werking op 1 september 2022.